

Vapaaehtoistoiminta kiinnostaa edelleen! Järjestöbarometrin 2008 kertomaa

Juha Peltosalmi
Vapaaehtoistoiminnan seminaari
Joensuu 5.12.2008

JÄRJESTÖBAROMETRI – Ajankohtaiskuva sosiaali- ja terveysjärjestöistä

- ♥ Julkaistu vuodesta 2006
- ♥ Tavoitteena kerätä ja välittää vuosittain ajankohtaista tietoa sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnasta, toimintaedellytyksistä, toimintaympäristöstä sekä niiden muutoksista
- ♥ Tutkimusaineisto koostuu tuoreesta kyselytiedosta ja keskeisimmistä tilastotiedoista

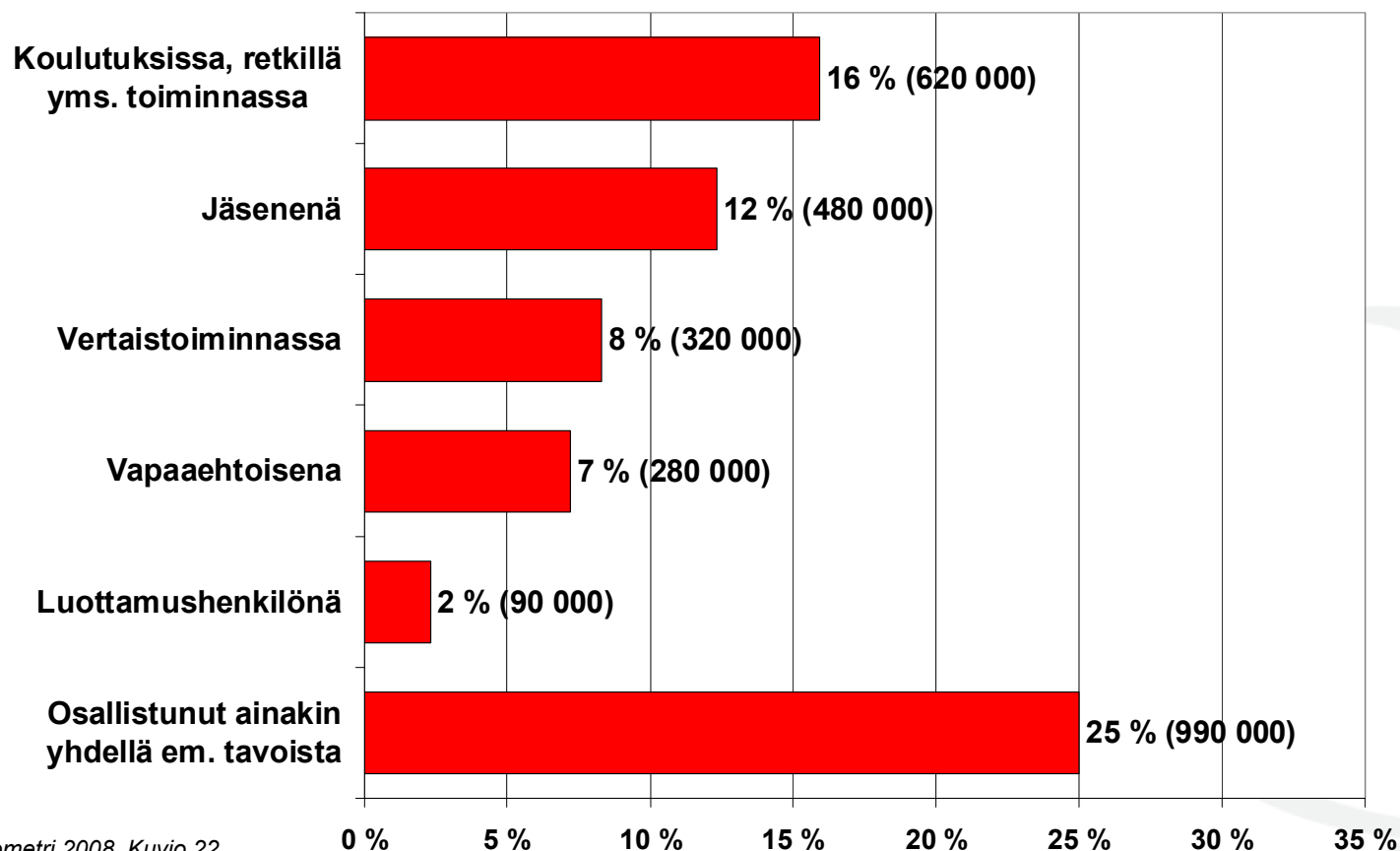
Järjestöbarometri 2008

kyselyaineistot

Vastaajina:

- 106 valtakunnallisten järjestöjen johtajaa (66%)
- 170 aluetyöntekijää (53%)
- 1 239 paikallisyhdistystä (55%)
- 2 857 vähintään 18-vuotiasta suomalaista (STKL:n toteuttama kansalaiskysely)

Suomalaiset osallistuvat sosiaali- ja terveysyhdistysten toimintaan

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 22.

Vapaaehtoistoimintaan sosiaali- ja terveysyhdistyksissä käytetty aika

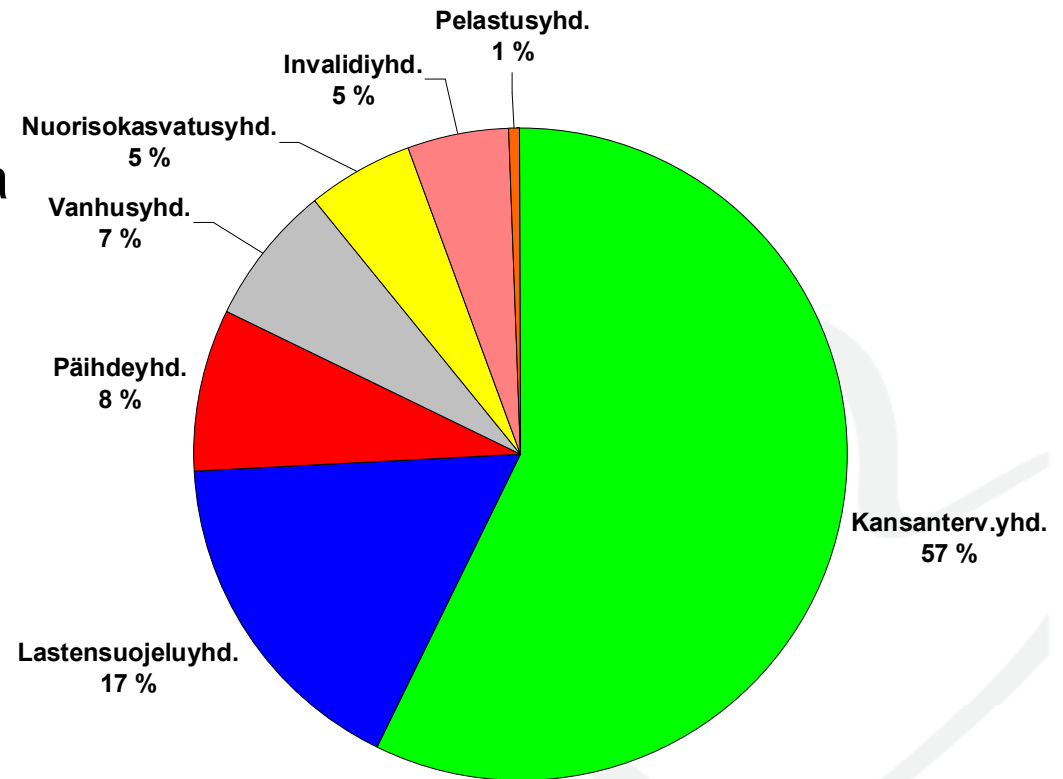
- ♡ 280 000 vapaaehtoista
- ♡ Vapaaehtoistoimintaan käytetty aika keskimäärin 10 tuntia kuukaudessa
- ♡ Yhteensä 33,6 miljoonaa tuntia vuodessa
- ♡ Vastaa 21 000 henkilötyövuotta

Sosiaali- ja terveysyhdistyksillä potentiaalista osallistujajoukkoa

- ☺ Joka viides toimintaan nyt osallistumattomista olisi kiinnostunut ottamaan osaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaan => 750 000 uutta sosiaali- ja terveysjärjestötoimijaa
- ☺ Yleisimmin halukkuutta osallistua erilaisiin vapaaehtois- ja vertaistoiminnan muotoihin, esimerkiksi auttaa avun tarpeessa olevia tai toimia vertais- ja tukihenkilöinä

Uudet sosiaali- ja terveys- yhdistykset

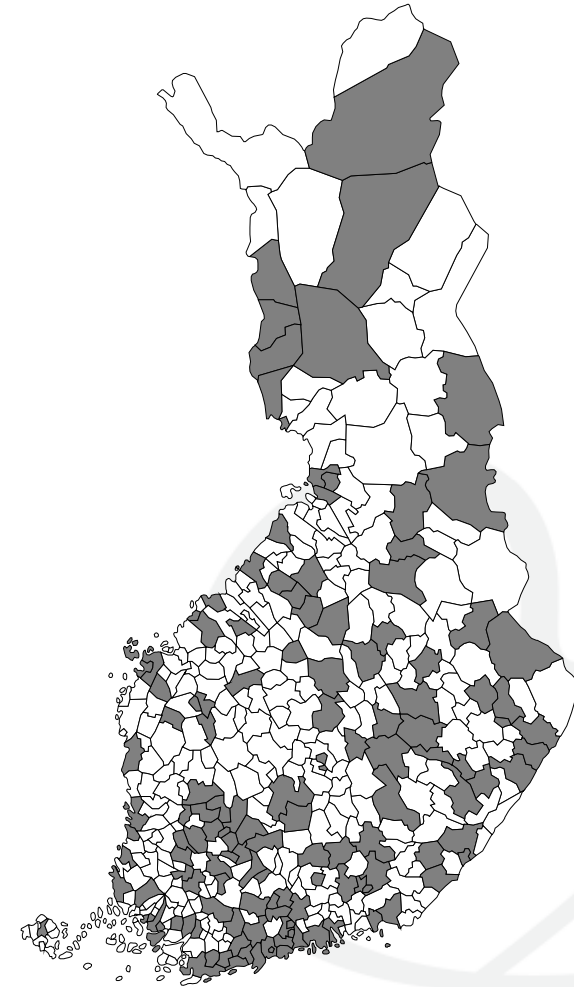
- ♡ Vuonna 2007 Suomessa rekisteröitiin 147 uutta sosiaali- ja terveysyhdistystä
- ♡ 6% kaikista uusista yhdistyksistä (2 397), mikä vastaa pitkän aikavälin keskiarvoa

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 5.

Uudet yhdistykset Suomen kartalla

- ♡ Vuosina 2005–2007 rekisteröity 479 uutta sosiaali- ja terveisyhdistystä
- ♡ Uusia yhdistyksiä syntynyt kaikkiin maakuntiin, yhteensä 134 kuntaan (kartassa tummennettuina) eli noin kolmasosaan nykyisistä kunnista
- ♡ Joka neljännän uuden yhdistyksen kotipaikka Helsinki

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 7.

Uusien soteyhdistysten rekisteröinnit v. 2005-2007 maakunnittain

Uusimaa	179	Etelä-Karjala	9
Varsinais-Suomi	51	Päijät-Häme	8
Pirkanmaa	43	Satakunta	8
Pohjois-Pohjanmaa	24	Itä-Uusimaa	6
Pohjanmaa	17	Kainuu	6
Pohjois-Savo	17	Keski-Pohjanmaa	3
Kanta-Häme	16	Ahvenanmaa	1
Keski-Suomi	16		
Pohjois-Karjala	16		
Etelä-Savo	13		
Kymenlaakso	13		
Etelä-Pohjanmaa	12		
Lappi	12		

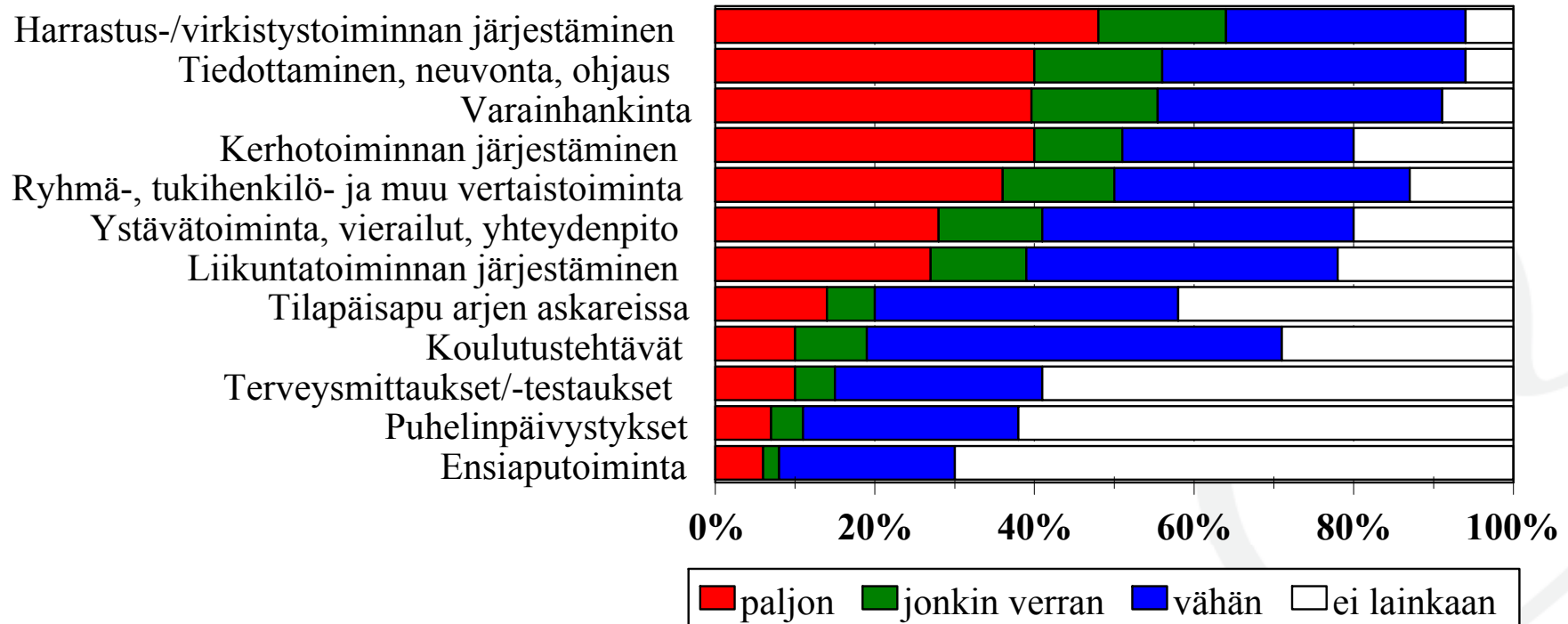
Kunnat, joissa rekisteröity väh. 5 uutta soteyhdistystä v. 2005-2007

Helsinki	113
Turku	31
Espoo	25
Tampere	24
Oulu	13
Jyväskylä	10
Lohja	10
Kuopio	9
Seinäjoki	9
Vaasa	9
Hämeenlinna	8
Vantaa	8
Joensuu	7
Mikkeli	6
Kotka	5
Pori	5

Sosiaali- ja terveysyhdistysten vapaaehtoiset

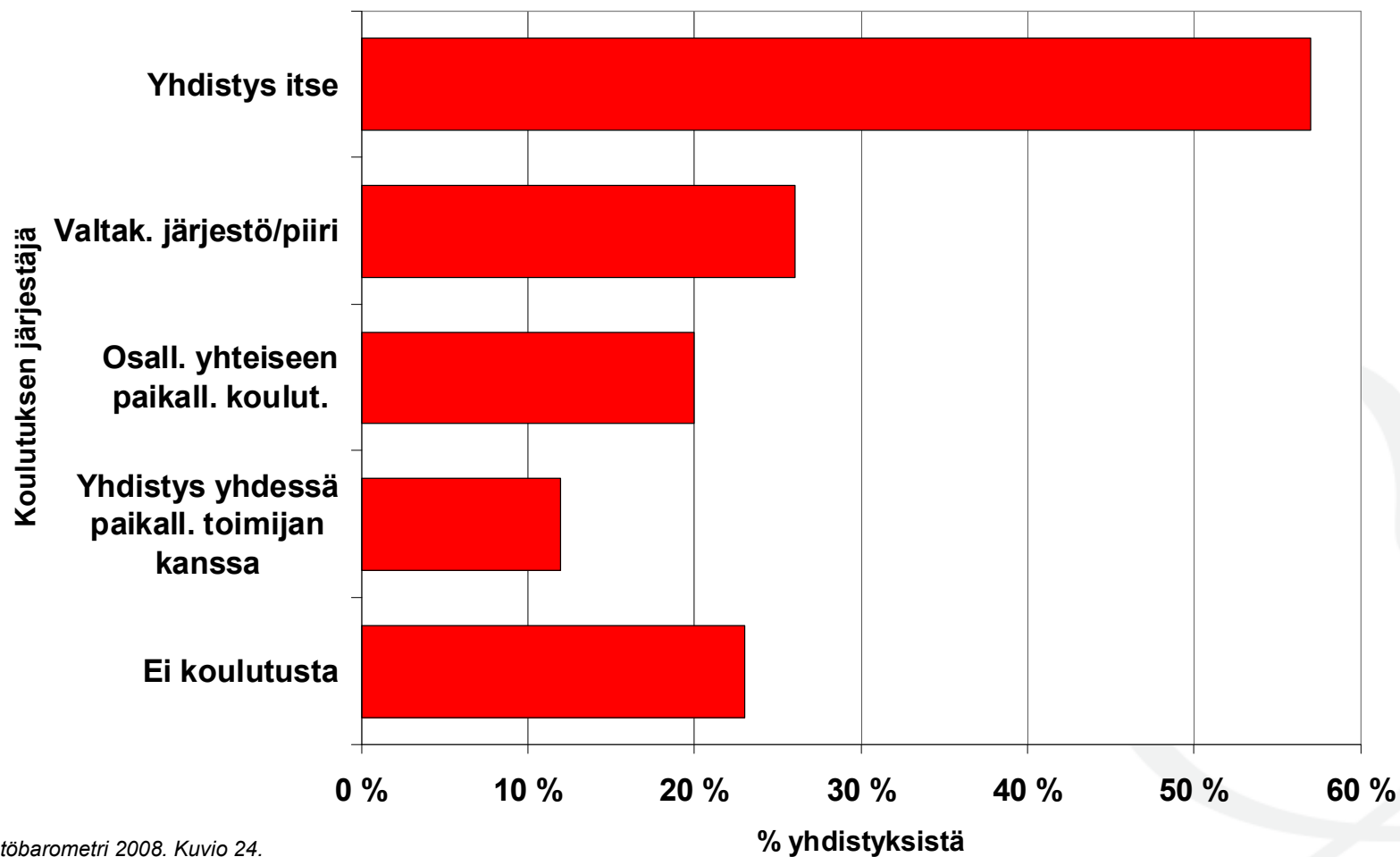
- ♥ Yhdessä yhdistyksessä keskimäärin 23 vapaaehtoista vuonna 2007
- ♥ Vapaaehtoisista 74% naisia, 26% miehiä
- ♥ 52% 20–65 -vuotiaita, 46% yli 65-vuotiaita, 2% alle 20-vuotiaita
- ♥ Vapaaehtoisista 88% yhdistyksen jäseniä
- ♥ 59% sairauden, vamman, elämäntilanteen kannalta itse ”asianosaisia”

Vapaaehtois- ja vertaistoiminnan muodot

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 23.

Vapaaehtoisten koulutus

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 24.

Vapaaehtoistoimijoiden muu tuki ja virkistys

- 📌 58% yhdistyksistä vapaaehtoisille tarjolla muuta tukea ja virkistystä
- 📌 Yleisimmin sisältää:
  - vapaaehtoisten vertaistapaamisia, -tukea
  - työnohjausta
  - retkiä, matkoja, juhlia

Tiedonkeruu vapaaehtoistoiminnasta

- 📍 40% yhdistyksistä kerää säännöllisesti tietoa vapaaehtoistoiminnastaan
- 📍 Tietoa kerätään:
  - vapaaehtoistoiminnan sisällöistä, vapaaehtoisten määristä, tuntimääristä
  - toimintaan osallistujien määristä, palautteesta
- 📍 Valtakunnalliselle järjestölle/piirille, rahoittajille, oman toiminnan kehittämiseen

Uusien vapaaehtoisten tarve

- 85% yhdistyksistä tarvitsee lisää vapaaehtoisia, 95% järjestöjohdosta pitää tarpeellisena saada järjestöön lisää vapaaehtoisia
- Yleisimmin vertaistoimintaan, yksinäisyyden ehkäisyyn, tilapäisapuun arjen askareissa
- Uusia vapaaehtoisia pyritään hankkimaan mm. tekemällä toimintaa tunnetuksi, henkilökohtaisilla kontakteilla sekä jäsenhankinnan kautta

Vapaaehtoistoiminnan erityishaasteet

- ♡ 49% yhdistyksistä arvioi vapaaehtoistoiminnassaan olevan jotakin erityishaasteita
- ♡ Vapaaehtoisten tarve: nykyisiä liian vähän, kuormittuneita, väsyneitä, ikääntyneitä, sairastavia/kuntoutuvia – uusia, sopivia, sitoutuneita vaikea löytää
- ♡ Vapaaehtoistoiminta sinällään haastavaa – raskasta, vaatii sosiaalisia taitoja, joskus erityisosaamista, luotettavuutta
- ♡ Toiminnan kasvava tarve

Vapaaehtoisen ja ammatillisen toiminnan rajankäynti

- 8% yhdistyksistä arvioi, että vapaaehtoisia on pyydetty vapaaehtoistoimintaan soveltumattomiin tehtäviin
- Yleisimmin syynä tehtävien ammatillisuus ja palveluluonne, esim. hoitotehtävät, kotipalvelut, saattajapalvelut

Vapaaehtoistoiminnan näkymiä

📍 Haasteita:

- Miten yhdistykset saavat lisää vapaaehtoisia, löytävät em. potentiaaliset osallistujat
- Tiedonkeruu, näkyväksi tekeminen
- Vapaaehtoisista huolehtiminen (koulutus, tuki)
- Ammatillisten, palveluluonteisten tehtävien raja

📍 Vahvuuksia:

- Uutta yhdistystoimintaa syntyy paljon
- Toiminnan tarve ja kysyntä suuri
- Potentiaalisia osallistujia paljon